มูลนิธิไทยอาทร

มูลนิธิไทยอาทร ขอนแก่น

Thai concern Foundation

ประชุมเชิงปฏิบัติการอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้ด้านเอชไอวี/เอดส์ วัณโรค โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และไวรัสตับอักเสบให้กับเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

วันที่ 10-11 กรกฎาคม 2562

ณ ราชาวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล

มูลนิธิไทยอาทร

แนะนำตัว

Warm Up

มูลนิธิไทยอาทร

ทักทายรู้จักกัน

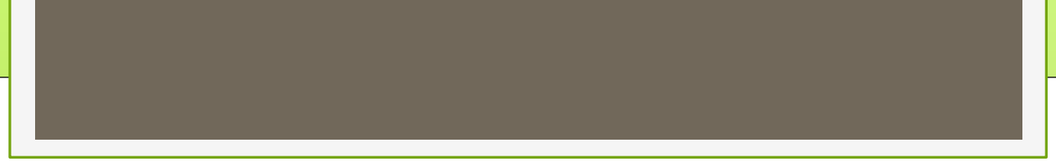
- บอกชื่อ คือใคร ทำอะไร และ ๑ เรื่องที่ชื่นชมตัวเอง

มูลนิธิไทยอาทร

สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ในการอบรมครั้งนี้ ?

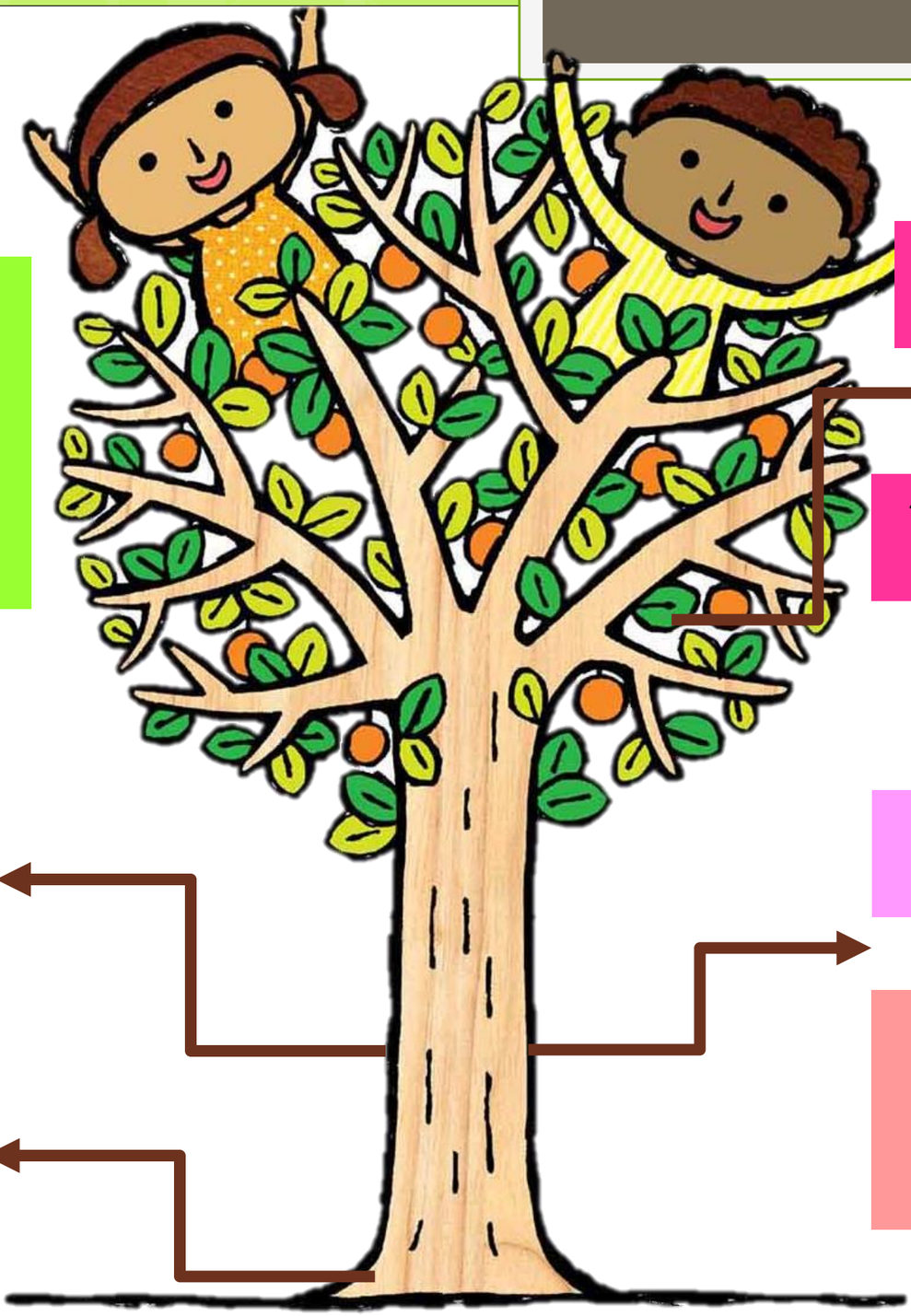

มูลนิธิไทยอาทร

มูลนิธิไทยอาทร

สถานการณ์เอดส์
การแพร่ระบาดของเชื้อ
เอชไอวีเอดส์

ไวรัสตับอักเสบบีซี

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

การป้องกัน

วัณโรค

การอยู่ร่วมกันกับผู้อยู่
ร่วมกับเชื้อเอชไอวีเอดส์

สถานการณ์
การป้องกัน, การรักษา

ประชุมเชิงปฏิบัติการอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้ด้านเอชไอวี/เอดส์ วัณโรค โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และไวรัสตับอักเสบให้กับเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

วันที่ 10-11 กรกฎาคม 2562

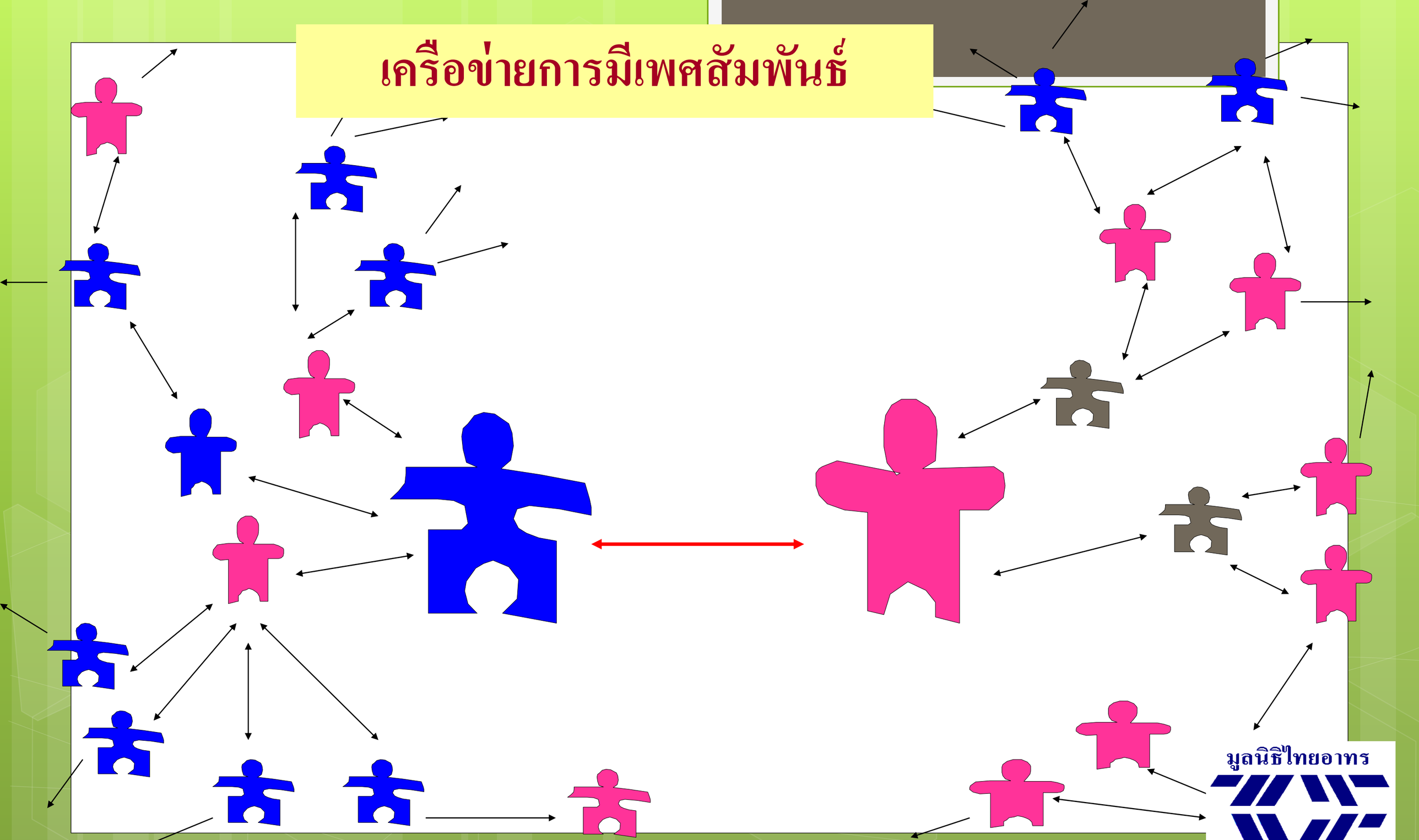
ณ ราชาวดี รีสอร์ท แอนด์ โฮเทล

มูลนิธิไทยอาทร

กิจกรรม แลกน้ำ

มูลนิธิไทยอาทร

เครือข่ายการมีเพศสัมพันธ์

มูลนิธิไทยอาทร

ผู้ติดเชื้อ / ผู้ป่วยเอดส์

- ผู้ติดเชื้อ

ติดเชื้อเอชไอวีมาประมาณ ๗-๑๐ ปี ไม่แสดงอาการเหมือนคนปกติทั่วไป

สามารถแพร่เชื้อได้

- ผู้ป่วยเอดส์

ผู้ติดเชื้อเอดส์ที่แสดงอาการ (โดยมีโรคแทรกซ้อนเมื่อภูมิคุ้มกันลดลง)

การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี

- ไม่มีเพศสัมพันธ์ตลอดชีวิต
- ซื่อสัตย์ต่อกัน
  (มีคู่เพียงคนเดียวทั้งสองฝ่าย)
- ใช้ถุงยางป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้งกับทุกคนที่ไม่มั่นใจว่ามีเชื้อหรือไม่

ไม่มี ---------- **มีให้ปลอดภัย**

คุยกัน ?

มูลนิธิไทยอาทร

ถุงยางอนามัย ช่วยป้องกันการ

ติดเชื้อเอชไอวีได้ ถ้าคุณใช้!!

มูลนิธิไทยอาทร

ทางเลือกในการป้องกัน

52 มม.

49 มม.

มูลนิธิไทยอาทร

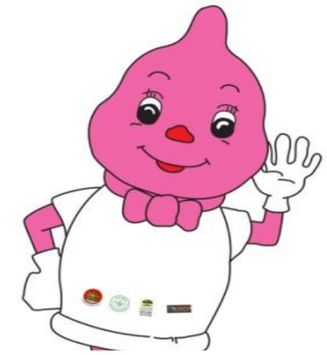
www.coolcutebackgrounds.com

ความสำคัญของถุงยาง

- กลิ่น
- ขนาด 49 มม. 52 มม. 54 มม. 56 มม.
- ชนิดผิว
- อย.
- วันผลิต วันหมดอายุ
- วิธีใช้

มูลนิธิไทยอาทร

ประสิทธิภาพถุงยางอนามัย

มูลนิธิไทยอาทร

สารหล่อลื่น

มูลนิธิไทยอาทร

สารหล่อลื่น

มูลนิธิไทยอาทร

สารหล่อลื่น

Wild Cherry

มูลนิธิไทยอาทร

สารหล่อลื่น

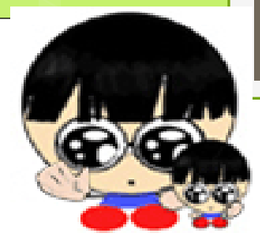

Lemon Drop

มูลนิธิไทยอาทร

สิ่งที่

ห้าม

ใช้ร่วมกับถุงยางอนามัย

มูลนิธิไทยอาทร

ห้ามใช้ที่มีส่วนผสมของน้ำมัน

กับถุงยางอนามัย

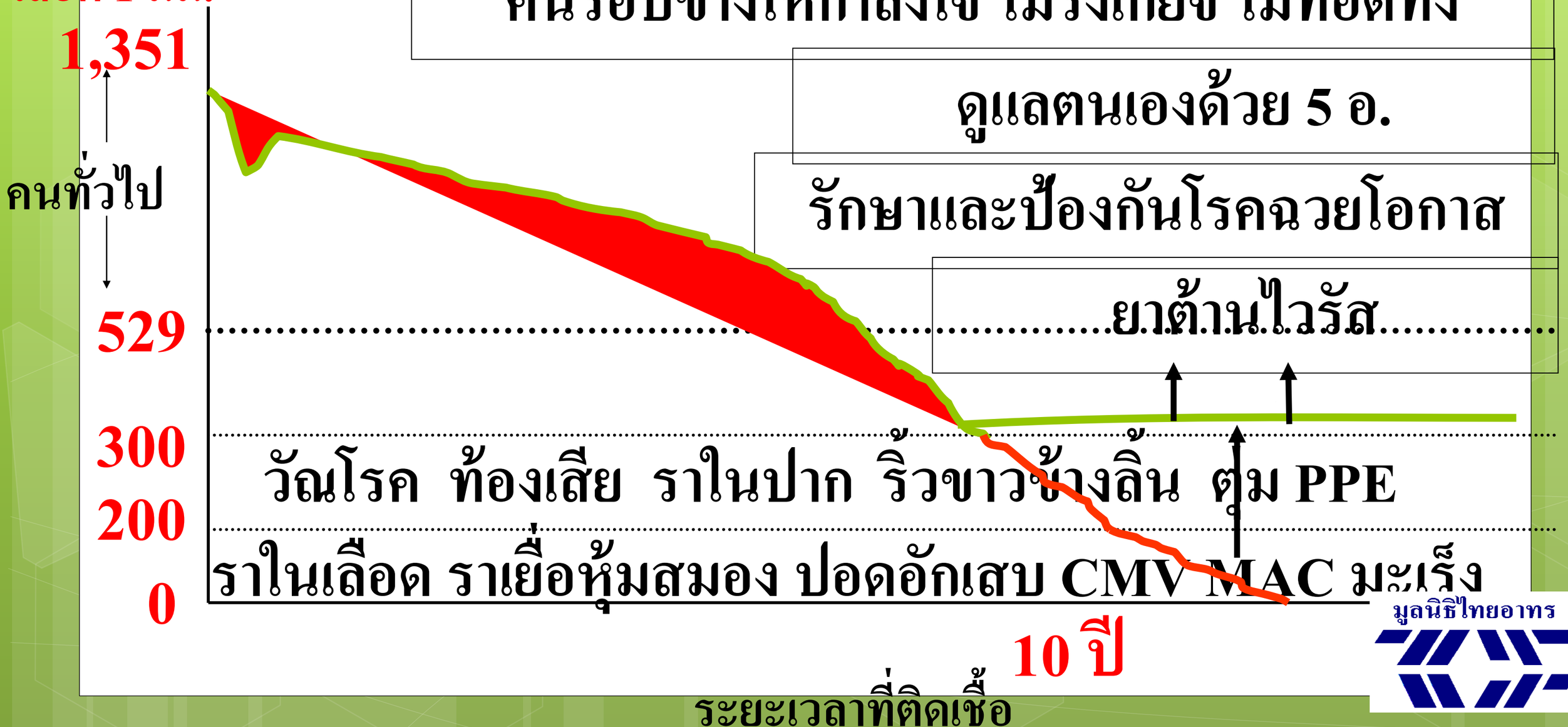

มูลนิธิไทยอาทร

พัก ๑๕ นาที

มูลนิธิไทยอาทร

CD4 และโรคฉวยโอกาส

มูลนิธิไทยอาทร

ระดับเสี่ยง

มูลนิธิไทยอาทร

ระดับความเสี่ยง

- เสี่ยงมาก *เป็นความเสี่ยงในระดับที่ทำให้มีโอกาสได้รับเชื้อสูงมากและคนส่วนใหญ่ได้รับเชื้อเอชไอวีจากความเสี่ยงนั้นๆ*
- เสี่ยงปานกลาง *มีความเสี่ยงที่จะได้รับเชื้อเอชไอวีอยู่บ้าง แต่ไม่เท่าเสี่ยงมาก*
- เสี่ยงน้อยมาก *มีความเสี่ยงในเชิงทฤษฎี แต่ในทางเป็นจริง โอกาสและความเป็นไปได้ที่จะได้รับเชื้อเอชไอวีจากการกระทำนั้นๆ แทบไม่มีเลย และไม่ปรากฏหรือมีกรณีน้อยมากๆ ว่ามีคนได้รับเชื้อเอชไอวีจากช่องทางนั้นๆ*
- ไม่เสี่ยง *เป็นการกระทำหรือช่องทางที่ไม่มีโอกาสเสี่ยงต่อการรับเชื้อเอชไอวีเลย*

มูลนิธิไทยอาทร

หลักการ QQR

การที่คนๆ หนึ่งจะได้รับเชื้อ HIV เข้าสู่ร่างกายจะต้องประกอบด้วย ๓ ปัจจัย ดังนี้

- ปริมาณของเชื้อ (Quantity)
- คุณภาพของเชื้อ (Quality)
- ช่องทางการติดต่อ (Route of Transmission)

มูลนิธิไทยอาทร

Quantity - ปริมาณและแหล่งที่อยู่ของเชื้อ

- เชื้อ HIV อยู่ในคนเท่านั้น (เกาะอยู่กับเม็ดเลือดขาว)
- เชื้อ HIV อยู่ในสารคัดหลั่งบางอย่างในร่างกายของคนที่มีเชื้อ HIV เช่น เลือด น้ำอสุจิ น้ำในช่องคลอด น้ำนมแม่ ซึ่งมีปริมาณที่ไม่เท่ากัน
- ต้องมีจำนวนเชื้อ HIV ในปริมาณที่มากพอในสารคัดหลั่งที่เป็นที่อยู่ของเชื้อ

มูลนิธิไทยอาทร

Quality - คุณภาพของเชื้อ

- เชื้อ HIV ต้องมี “คุณภาพพอ”
  - *เชื้อ HIV ไม่สามารถมีชีวิตอยู่นอกร่างกายคนได้*
  - *สภาพในร่างกาย และสภาพแวดล้อม บางอย่างมีผลทำให้เชื้อไม่สามารถอยู่ได้ เช่น กรดในน้ำลาย กระเพาะอาหาร สภาพอากาศ ความร้อน ความแห้ง น้ำยาต่าง ๆ*

มูลนิธิไทยอาทร

Route of transmission

ช่องทางการติดต่อ

- ไวรัส HIV จะต้องถูกส่งผ่านจากคนที่ติดเชื้อ ไปยังอีกคนหนึ่ง โดยเชื้อจะต้องตรงเข้าสู่กระแสเลือด
  - ทางเพศสัมพันธ์
  - ทางเลือด(การใช้เข็มฉีดยาเสพติดร่วมกัน)
  - แม่สู่ลูก

ช่องทางออก → **ช่องทางเข้า**

มูลนิธิไทยอาทร

หลักการ QQR

การที่คนๆ หนึ่งจะได้รับเชื้อ HIV เข้าสู่ร่างกายนั้นจะประกอบด้วย ๓ ปัจจัยดังนี้

ปริมาณของเชื้อ (Quantity)

เชื้อ HIV อยู่ในคนเท่านั้น (เกาะอยู่กับเม็ดเลือดขาว)

เชื้อ HIV อยู่ในสารคัดหลั่งบางอย่างในร่างกายของคนที่มีเชื้อ HIV เช่น เลือด น้ำอสุจิ น้ำในช่องคลอด น้ำนมแม่ ซึ่งมีปริมาณที่ไม่เท่ากัน

ต้องมีจำนวนเชื้อ HIV ในปริมาณที่มากพอในสารคัดหลั่งที่เป็นที่อยู่ของเชื้อ

คุณภาพของเชื้อ (Quality)

เชื้อ HIV ต้องมี คุณภาพพอ

เชื้อ HIV ไม่สามารถมีชีวิตอยู่นอกร่างกายคนได้

สภาพในร่างกาย และสภาพแวดล้อมบางอย่างมีผลทำให้เชื้อไม่สามารถอยู่ได้ เช่น กรดในน้ำลาย กระเพาะอาหาร สภาพอากาศ ความร้อน ความแห้ง น้ำยาต่างๆ

ช่องทางการติดต่อ (Route of Transmission)

ไวรัส HIV จะต้องถูกส่งผ่านจากคนที่ติดเชื้อ ไปยังอีกคนหนึ่ง โดยเชื้อจะต้องตรงเข้าสู่กระแสเลือด

- เลือด
- เพศสัมพันธ์
- แม่สู่ลูก

โอกาส/ความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น

มูลนิธิไทยอาทร

ภาคบ่าย

Warm Up

พัก ๑๕ นาที

ความจริงที่อยากบอก

คำถามชวนคุย

1. **“ถ้ามีบริการตรวจเลือดเอชไอวีสมัครใจ คุณจะ ?” (ตรวจ/ไม่ตรวจ)**
2. **“ถ้าเพื่อนเราตรวจพบว่ามีเชื้อเอชไอวี เราอยากให้เขาบอกเรา หรือไม่ ?” (บอก/ไม่บอก)**
3. **“ถ้าเราตรวจพบว่า เรามีเชื้อเอชไอวี เราจะบอกผลเลือดกับผู้อื่น หรือไม่ ?” (บอก/ไม่บอก)**

ผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ผู้ที่มีเชื้อเอชไอวีอยู่ในร่างกาย

ระดับภูมิคุ้มกันปกติ

ดำเนินชีวิตได้ตามปกติ

ผู้ป่วยเอดส์

มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง

มีโรคหรือกลุ่มอาการ

ที่เกิดจากภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง

ผู้ติดเชื้อ, ผู้ป่วยเอดส์ ต่างกัน..

เอชไอวี คือ เชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง ผู้ที่ได้รับเชื้อเอชไอวีจะมีสุขภาพไม่ต่างจากเดิม เพราะร่างกายยังมีภูมิคุ้มกันที่ยังควบคุมหรือจัดการกับเชื้อโรคที่เข้าสู่ร่างกายได้ ช่วงนี้เรียกว่า **“ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ”**

เมื่อภูมิคุ้มกันถูกทำลายจนไม่สามารถควบคุมหรือจัดการกับเชื้อโรคต่าง ๆได้ ก็จะทำให้เราป่วยด้วยเชื้อโรคนั้น ๆ ช่วงนี้เราเรียกว่า ภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง หรือ เป็น **“ผู้ป่วยเอดส์”**

โรคที่ป่วยหรือกำเริบขึ้นในช่วงที่ภูมิคุ้มกันบกพร่อง เรียกว่า “ โรคฉวยโอกาส ” ซึ่ง โรคฉวยโอกาสหลายโรค **ป้องกันได้ และรักษาได้**

ภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องสามารถรักษาได้ โดยใช้ **“ยาต้านไวรัส” ควบคุมปริมาณเชื้อ เอชไอวี ทำให้ภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้น**

- ✓ **ผู้ติดเชื้อฯ มีสิทธิเสรีภาพเช่นเดียวกับคนที่ไม่ติดเชื้อฯ**

  ไม่ว่าจะเป็นการมีเพื่อน มีความรัก มีแฟน การมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้ง การมีครอบครัว มีลูก

- ✓ **ข้อมูลทางการแพทย์**
  - ❖ หากไม่ได้ป้องกันเลย เด็กทารกที่เกิดจากแม่ที่มีเชื้อเอชไอวี มีอัตราการติดเชื้อเอชไอวี 30%
  - ❖ หากแม่และทารกแรกเกิดได้รับยาต้านไวรัส เพื่อป้องกันตามมาตรฐาน มีอัตราการติดเชื้อ ประมาณ 2 %

อยู่ด้วยกัน..ไม่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

- ✓ โอกาสเสี่ยงในการรับเชื้อเอชไอวี การอยู่ร่วมกับผู้ที่มีเชื้อเอชไอวี **ไม่มีปัจจัยที่จะทำให้เกิดการรับเชื้อเอชไอวีได้เลย**

- ✓ รายงานของกระทรวงสาธารณสุขในปีพ.ศ.2552 ผู้ติดเชื้อเอชไอวีส่วนใหญ่มีปัจจัยเสี่ยงจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ป้องกันกับผู้มีเชื้อเอชไอวีร้อยละ 84.20

ไม่เคยมีรายงานการติดเชื้อเอชไอวีจากการอยู่ร่วมกับผู้มีเชื้อเอชไอวี

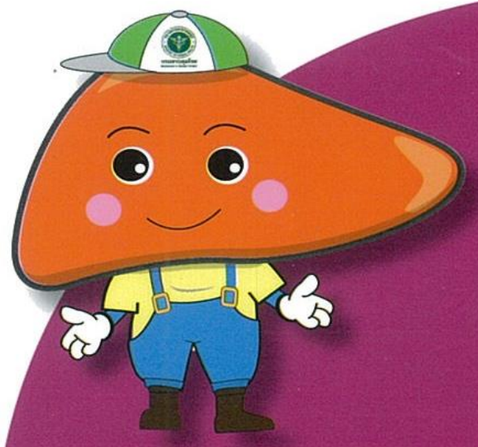
- ถ้าสงสัย /มีความเสี่ยง
  - จะได้รับบริการให้คำปรึกษาและการตรวจเลือดหาการติดเชื้อเอชไอวี ปีละ 2 ครั้ง

- *ถ้า ติดเชื้อเอชไอวี มีสิทธิ ได้รับ..*
  - การตรวจเลือดหาค่าภูมิต้านทาน (ซีดี 4)
  - การป้องกัน ดูแล รักษาโรคฉวยโอกาส
  - การรักษาด้วยยาต้านไวรัส
  - การตรวจต่าง ๆตามมาตรฐาน
  - การป้องกัน/ถุงยางอนามัย

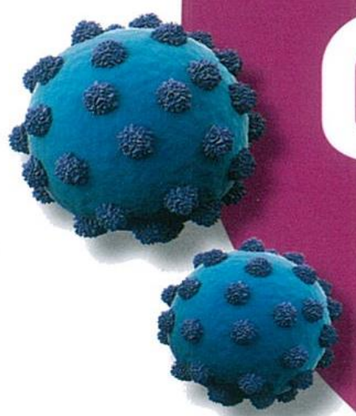
ทุกสิทธิ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

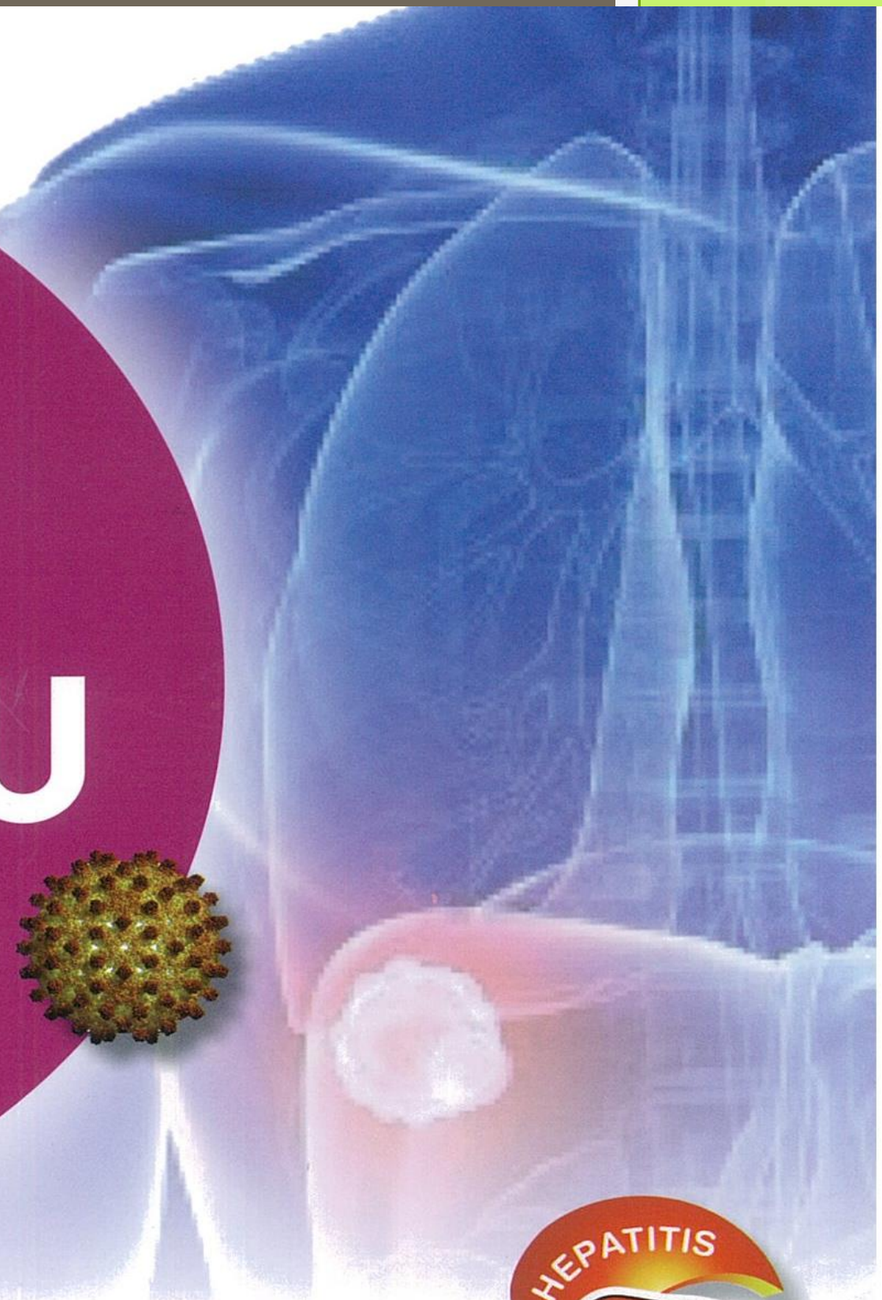
พก ๑๕ นาท

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

รู้ทัน.... ไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี

DDC
1422
สายด่วนกรมควบคุมโรค

กด ดู รู้ โรค

Get it on Google play

Available on the App Store

AIDS STIs

ตับ คืออะไร ?

ตับ เป็นอวัยวะที่ใหญ่ที่สุด
ในร่างกายของเรา

โดยในผู้ใหญ่ตับจะมีขนาดประมาณ
หนึ่งในห้าสิบของน้ำหนักตัว

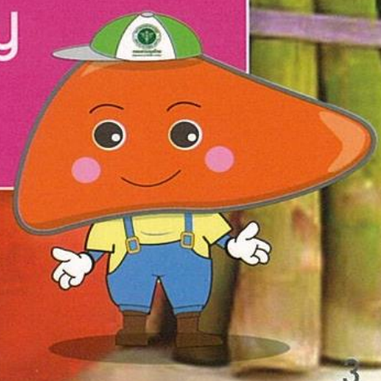
ลักษณะของตับจะมีรูปร่างคล้ายลิ่ม วางอยู่ในช่องท้อง
ในกระบังลมด้านขวา โดยมีซี่โครงหุ้มอยู่ การวางของ
ตับจะวางด้านหน้าของลิ่มด้านบางหันเข้าใน

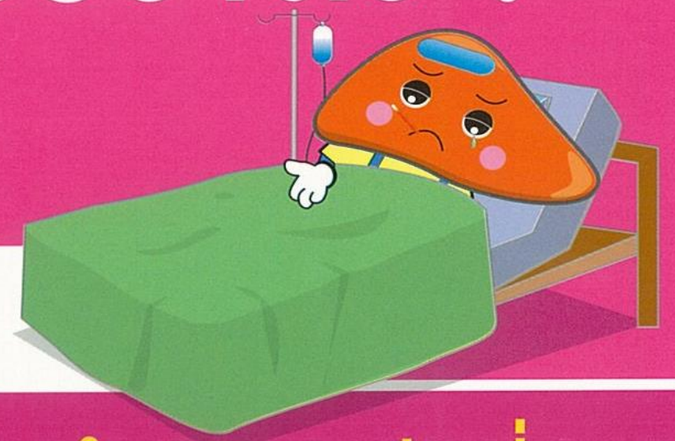
1 กิโลกรัม

ตับ มีหน้าที่อะไร ?

1. เป็นแหล่งสร้างสารต่าง ๆ ที่ร่างกายต้องการ
2. **ตับมีหน้าที่ สร้างน้ำดี และน้ำดีช่วยละลายไขมัน**
3. ตับเป็นแหล่งสะสมพลังงานและสารอาหาร
4. ตับเป็นแหล่งผลิตพลังงานให้ร่างกายในการนำสารอาหารมาสลายพลังงาน
5. ตับเป็นแหล่งทำลายพิษต่าง ๆ และยา
6. ตับช่วยเป็นเกราะกำลังที่สำคัญของร่างกาย

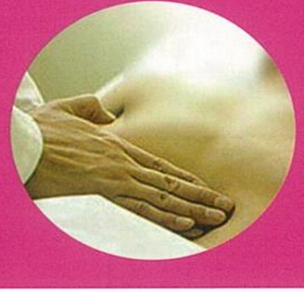
หาก ตับ ป่วยจะมีอาการอย่างไร ?

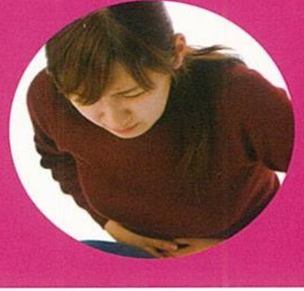

อาการทางโรคตับ อาจแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ

อาการเฉพาะที่

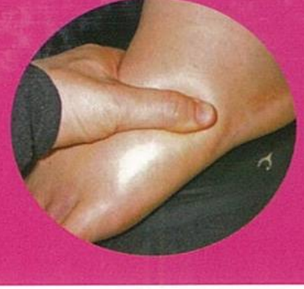
จะมีอาการจุกแน่นชายโครงขวา หรือแค่ท้องอืดตื้นๆ หากตับโตมากๆ หรือมีอาการก้อน ในตับ อาจโตจนคลำตับได้ หรือมีก้อนดันหน้าท้องนูนออกมา บางรายอาจรวมกับมีอาการปวดร้าวไหล่หรือสะบักด้านขวาได้

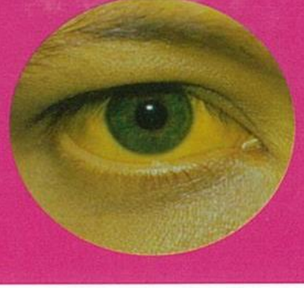

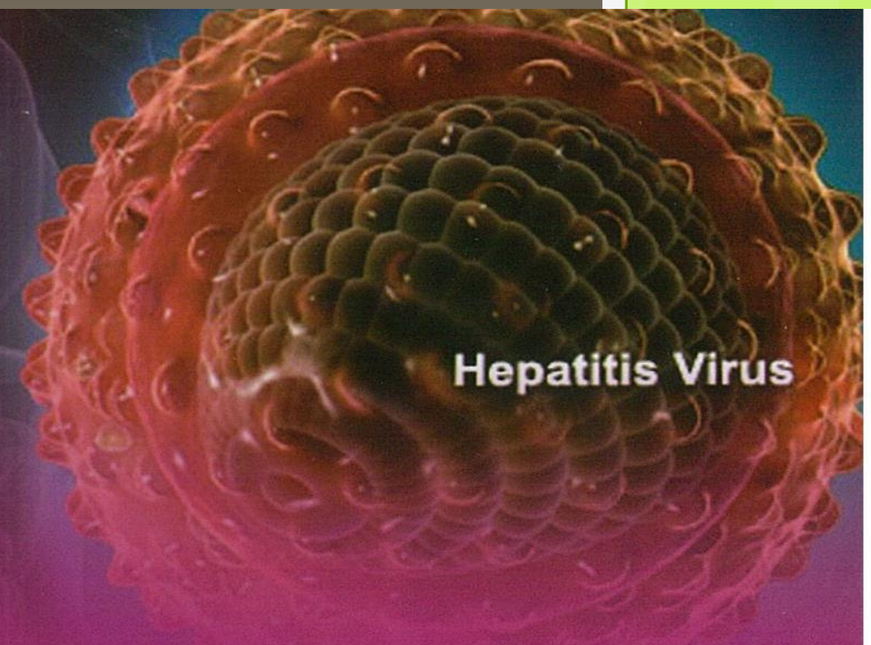
อาการซึ่งเกิดจากการทำงานของตับที่ลดลง

จะมีอาการอ่อนเพลีย เบื่ออาหาร ในกรณีที่ตับ มีอาการเสื่อมการทำงานมากๆ จะทำให้ระดับโปรตีนในเลือดต่ำ เกิดเท้าบวม ท้องมาน มีภาวะดีซ่าน ตัวเหลือง ตาเหลือง เลือดหยุดยาก หากเป็นมาก อาจเกิดตับวายได้

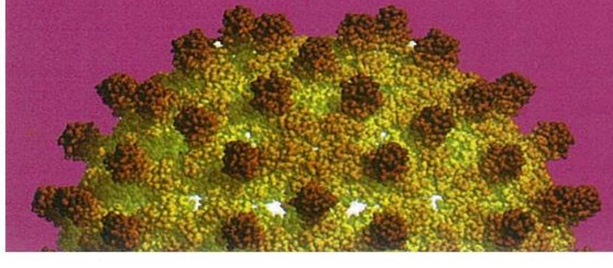
ไวรัสตับอักเสบ คืออะไร?

ไวรัสตับอักเสบ

คือเชื้อไวรัส ที่ทำให้มีการอักเสบของเซลล์ตับมีหลายชนิด ได้แก่ ไวรัสตับอักเสบ เอ บี ซี ดี และ อี

ไวรัสตับอักเสบ เอ

สามารถติดต่อทางอาหารและน้ำ ผู้ป่วยมักมีอาการเฉียบพลัน แต่ไม่กลายเป็นโรคตับอักเสบเรื้อรัง

ไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี

มักติดต่อทางเลือด สารคัดหลั่ง และเพศสัมพันธ์การใช้เข็มร่วมกัน และ ผู้ป่วยมีโอกาสเป็นโรคตับอักเสบเรื้อรัง

ไวรัสตับอักเสบ ดี และ อี

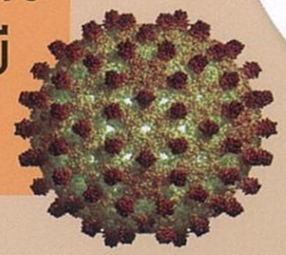
เป็นไวรัสตับอักเสบที่พบได้น้อย

โรคตับอักเสบบี

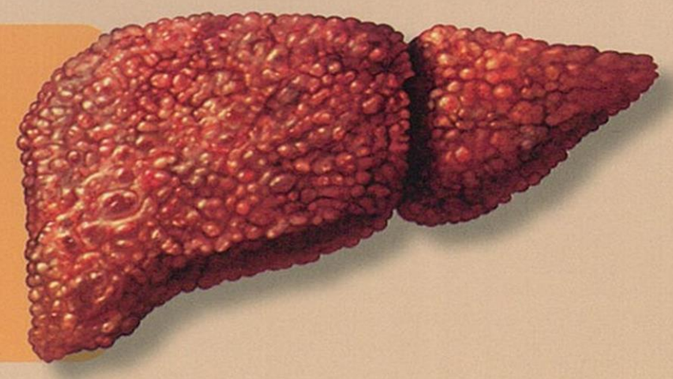
ประเทศไทย นับเป็นประเทศหนึ่ง
ซึ่งเป็นถิ่นที่ ไวรัสตับอักเสบ บี
ระบาดมาก

ในอดีตคนไทย มักติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี
จากมารดาที่เป็นพาหะ ซึ่งมักไม่มีอาการในตอนเด็ก
แต่กลายเป็นพาหะ และมีอาการตับอักเสบเรื้อรัง
จนเกิดพังผืด ตับแข็ง และมะเร็งตับได้

จากหลักฐานการศึกษาในปัจจุบัน บ่งชี้ว่า
การติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี เป็นปัจจัยเสี่ยง
ที่สำคัญที่สุดในการเกิด มะเร็งตับ
ซึ่งเป็นโรคมะเร็ง ที่พบมากที่สุดในคนไทย

ไวรัสตับ
อักเสบ บี

(HBV)

ได้รับเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี (ผู้ใหญ่)

ติดเชื้อไวรัสอักเสบบีแบบเฉียบพลัน
อาจมีอาการหรือไม่มีอาการ

90-95% กำจัดเชื้อหมด
ภายใน 6 เดือน
และสร้างภูมิคุ้มกัน

5-10 % กำจัดเชื้อไม่หมด
ติดเชื้อเรื้อรัง

ไม่มีการอักเสบของตับ
จัดเป็นพาหะ

มีการอักเสบของตับ
เป็นตับอักเสบเรื้อรัง
มีความเสี่ยงต่อ
ตับแข็งมะเร็งตับ

ได้รับเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี (เด็กทารก)

10% กำจัดเชื้อหมด
และสร้างภูมิคุ้มกัน

90 % กำจัดเชื้อไม่หมด
ติดเชื้อเรื้อรัง

80%ไม่มีการอักเสบของตับ
จัดเป็นพาหะ

20%ตับอักเสบเรื้อรัง
มีความเสี่ยงต่อ
ตับแข็งมะเร็งตับ

อาการของโรค ไวรัสตับอักเสบ บี

อาการของโรคไวรัสตับอักเสบ บี แบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ

1 ระยะเฉียบพลัน ผู้ป่วยจะเริ่มมีอาการภายใน 1 – 4 เดือน หลังติดเชื้อ ดังนี้

อาการไข้ ตัวเหลือง ตาเหลือง ปวดท้องใต้ชายโครงขวา

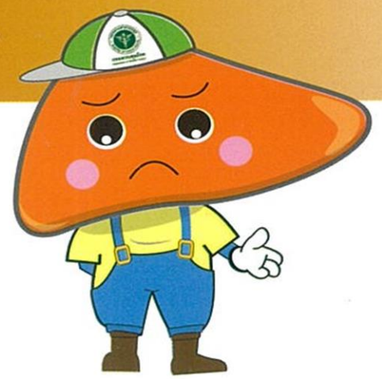

อาการอื่น ๆ ได้แก่ คลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย

ผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการรุนแรง เกิดจากการที่เซลล์ตับถูกทำลายเป็นจำนวนมาก ในกรณีนี้อาจทำให้เกิดภาวะตับวายได้

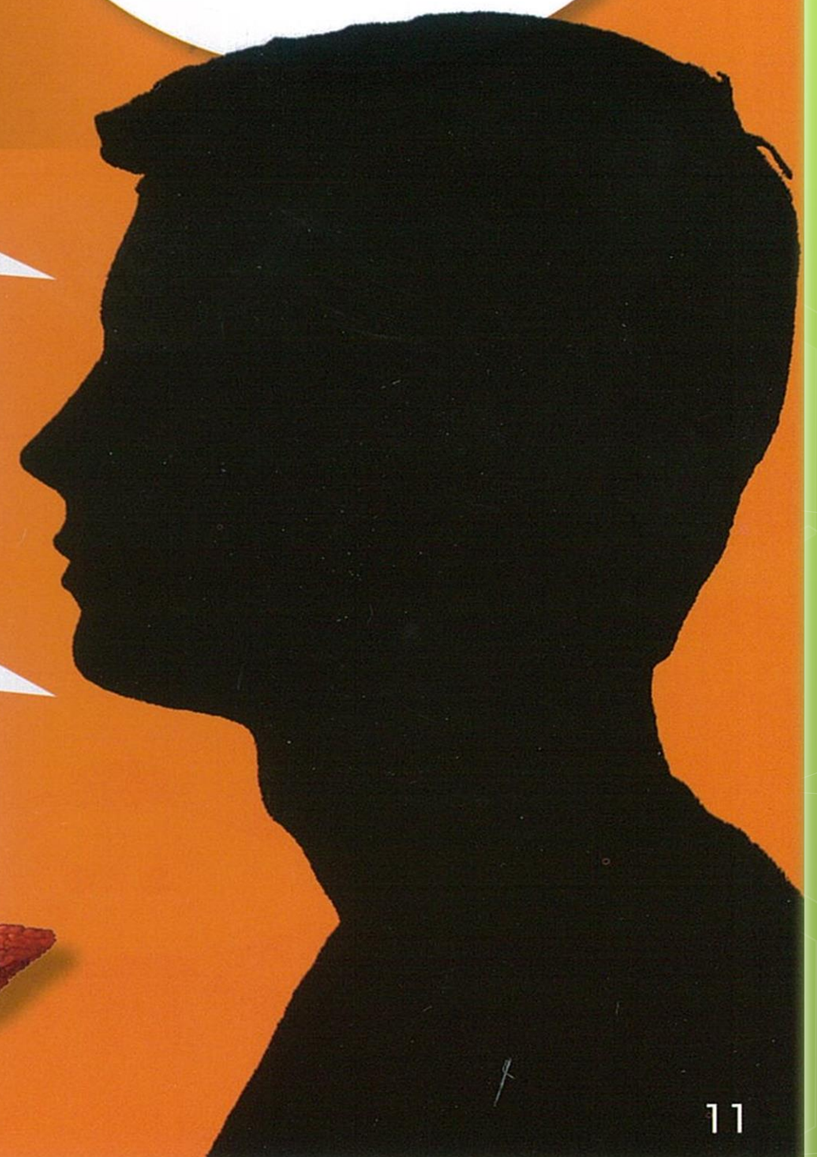
อาการตับอักเสบระยะเฉียบพลันจะดีขึ้นใน 1 – 4 สัปดาห์ แต่หากผู้ป่วยไม่สามารถกำจัดเชื้อออกจากร่างกายได้หมด **จะกลายเป็นผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี เรื้อรัง**

2 ระยะเรื้อรัง
แบ่งผู้ป่วยได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

พาหะ คือ ผู้ป่วยที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี ในร่างกายผู้ป่วยจะไม่มีอาการ แต่สามารถแพร่เชื้อสู่ผู้อื่นได้ ผลการตรวจเลือดพบค่าการทำงานของตับอยู่ในเกณฑ์ปกติ

ตับอักเสบ บี เรื้อรัง คือ ผู้ป่วยที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี ในร่างกายและตรวจเลือดพบค่าการทำงานของตับผิดปกติ หากไม่ได้รับการรักษา ผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบเรื้อรังอาจกลายเป็นโรคตับแข็ง หรือมะเร็งตับ แล้วเสียชีวิตในที่สุด

ผู้ป่วย

ตับแข็ง

มะเร็งตับ

การวินิจฉัยโรค ไวรัสตับอักเสบ บี

เจาะเลือดตรวจเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี

HBsAg (แอนติเจนไวรัสตับอักเสบ บี)
ให้ผลบวก แปลว่า ผู้ป่วยกำลังมีเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี

Anti-HBS (ภูมิคุ้มกันต่อ HBsAg)
ให้ผลบวก แปลว่า ผู้ป่วยมีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี ภูมิคุ้มกันจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้ป่วยได้รับการฉีดวัคซีน หรือเคยติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ และหายจากโรคแล้ว ดังนั้นผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกัน จึงไม่แพร่เชื้อให้ผู้อื่น และไม่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี อีก

ไวรัสตับอักเสบ บี รักษาได้หรือไม่ ?

1 ปัจจุบันโรคไวรัสตับอักเสบ บี สามารถรักษาได้

2 ยาที่ใช้ในการรักษาโรคไวรัสตับอักเสบ บี ปัจจุบันอยู่ในชุดสิทธิประโยชน์ สามารถรับยาได้ฟรี

3 การรักษาด้วยยาต้านไวรัสจะชะลอการเกิดภาวะแทรกซ้อนของโรคไวรัสตับอักเสบ บี แต่ไม่หายขาด

4 ผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบ บี ควรได้รับการประเมิน และแนะนำอย่างละเอียดก่อนรักษา ซึ่งรวมถึงภาวะของโรค โรคร่วม ข้อจำกัด หรือข้อห้ามในการใช้ยา การปฏิบัติตัว ค่าใช้จ่ายในการรักษา และการติดตามระยะยาว

การปฏิบัติตัวเมื่อติดเชื้อ ไวรัสตับอักเสบ บี

หากมีการตรวจพบเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี แบบเฉียบพลันควรขอรับคำแนะนำจากแพทย์เกี่ยวกับการดูแลตัวเองและระมัดระวังการแพร่เชื้อไปสู่คนใกล้ชิด โดยวิธีการปฏิบัติตัวหากมีเชื้ออยู่ในร่างกาย ทำได้ดังนี้

1 รับประทานยา และปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์

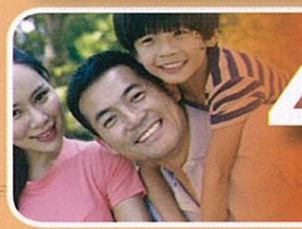

2 หากตั้งครรภ์ ควรให้บุตรรับวัคซีนป้องกันตับอักเสบ บี ตามที่แพทย์นัดอย่างเคร่งครัด

3 ไม่ดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด

4 บอกให้คนใกล้ชิดทราบเพื่อ ฉีดวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบ บี

5 มีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย โดยการสวมถุงยางอนามัย

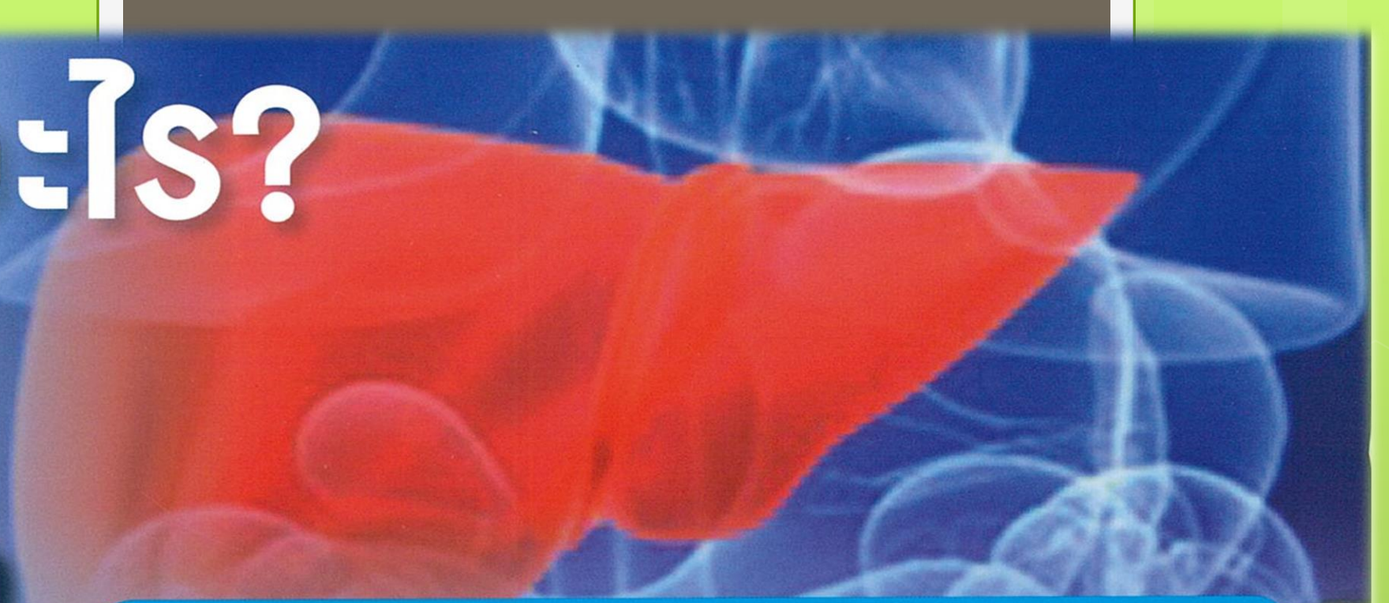

6 งดบริจาคเลือด หากต้องรับการผ่าตัดหรือทำฟัน ควรแจ้งให้แพทย์ทราบทุกครั้ง

7 พักผ่อนให้เพียงพอ รับประทานอาหาร สุกและสะอาด ออกกำลังกายสม่ำเสมอ

ไวรัสตับอักเสบ ซี คืออะไร?

เกิดจาก

การติดเชื้อไวรัสชนิด ซี ซึ่งโรคพบได้บ่อยพอควร โดยเฉพาะในผู้ใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น แต่ผู้ป่วยมักจะไม่ทราบมาก่อนว่ามีเชื้อนี้ อยู่ในร่างกายจะทราบก็ต่อเมื่อไปตรวจร่างกายแล้วพบการทำงานของตับผิดปกติ และตรวจเลือดพบการติดเชื้อ

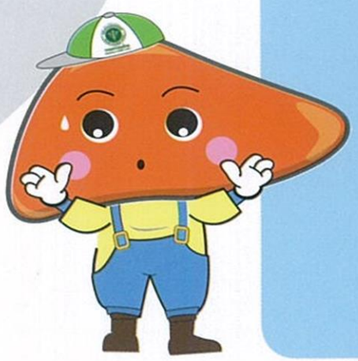
ช่องทางการติดต่อ

สามารถติดต่อกันทางเลือด การใช้เข็มร่วมกันหรือเพศสัมพันธ์ คล้ายกับไวรัสตับอักเสบ บี แต่ไม่สามารถ ติดต่อกันได้ทางการให้นมบุตร การจาม หรือไอรดกัน การรับประทานอาหารหรือดื่มน้ำด้วยกัน และการใช้ถ้วยชามร่วมกัน

ไวรัสตับอักเสบ ซี น่ากลัวอย่างไร ?

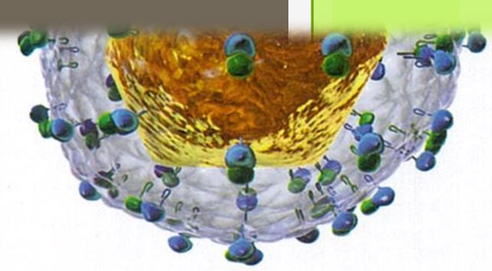
เชื้อไวรัสตับอักเสบ ซี เมื่อเข้าไปในร่างกายจะแบ่งตัว และอาศัยอยู่ในตับ ระยะแรกทำให้เกิดตับอักเสบเฉียบพลันซึ่งมักจะมีอาการไม่มาก ทำให้ผู้รับเชื้อไม่ทราบว่ามีตับอักเสบ

โดยประมาณเกือบ 8 % ของผู้ที่ได้รับเชื้อจะมีการติดเชื้อเรื้อรัง และตามมาด้วยตับอักเสบแบบเรื้อรัง แบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่ค่อยมีอาการชัดเจน ผ่านไปประมาณ 10 – 30 ปี จึงเข้าสู่ระยะตับแข็ง และอีก 10 ปีต่อมาจึงถึงระยะท้ายของโรคตับแข็ง เมื่อมีโรคตับแข็งเกิดขึ้น จะมีโอกาสเกิดมะเร็งตับได้ประมาณ 1 – 3 % ต่อปี

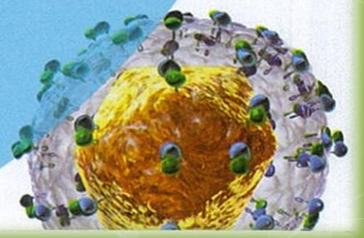
(ใน 100 คน ที่เป็นโรคตับแข็งจากไวรัสตับอักเสบ ซี ถ้าติดตามไป 1 ปี จะมี 3 คนเป็นมะเร็งตับ)

ไวรัสตับอักเสบ ซี มีหลายชนิด

ไวรัสตับอักเสบ ซี
แบ่งออกเป็น 6 ชนิด ในประเทศไทย
พบชนิดที่ 1 และ 3 พอ ๆ กัน คือ
ชนิดละ 40 % รองลงไปจะเป็นชนิดที่ 2
ส่วนชนิดที่ 4, 5 และ 6 พบได้น้อย
ผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการตรวจว่า
ไวรัสตับอักเสบ ซี ที่เป็นนั้นเป็นชนิดอะไร
เพื่อเป็นแนวทางในการรักษาโรคต่อไป
เนื่องจากการรักษาไวรัสแต่ละชนิดนั้น
มีความยากง่ายแตกต่างกัน

ไวรัสตับอักเสบ ซี

ตับอักเสบเฉียบพลัน

หลังจากไวรัสตับอักเสบ ซี เข้าสู่ร่างกายแล้วจะทำให้เกิดการอักเสบของตับ แต่ส่วนมากผู้ป่วยจะไม่มีอาการ มีเพียงประมาณ 25- 30 % ของผู้ป่วยจะมีอาการตัวเหลือง ตาเหลือง ที่เรียกว่า ดีซ่าน ดังนั้นผู้ป่วยส่วนใหญ่จะไม่รู้ว่าตัวเองเกิดการ ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ซี แบบเฉียบพลัน

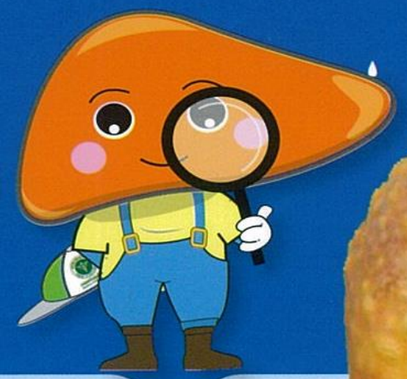
ตับอักเสบเรื้อรัง

ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ซี มากกว่า 60 % จะเกิดภาวะตับอักเสบเรื้อรัง ซึ่งในระยะแรก ผู้ป่วยมักจะไม่มีอาการจนเมื่อตับถูกทำลายไปมากพอควร หรือมีอาการอักเสบของตับมาก ผู้ป่วยจะมีอาการอ่อนเพลีย เบื่ออาหาร

ไวรัสตับอักเสบ ซี เรื้อรัง อันตรายอย่างไร ?

ตับแข็ง

ผู้ป่วยตับอักเสบเรื้อรัง จากไวรัสตับอักเสบ ซี นั้น ตับจะมีอาการอักเสบ และถูกทำลายไปเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะกลายเป็นตับแข็ง ซึ่งถ้าเป็นมากแล้ว ผู้ป่วยจะมีอาการอ่อนเพลียมาก ดีซ่าน ท้องมาน และเกิดตับวายได้ในที่สุด

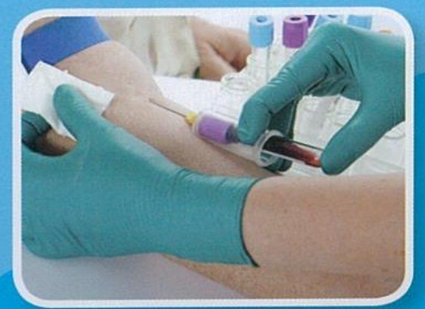
มะเร็งตับ

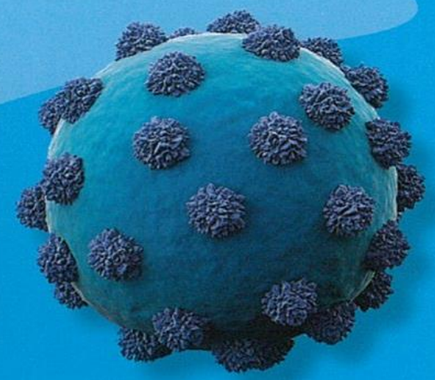
ผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบ ซี เรื้อรัง จะมีโอกาสเกิดมะเร็งตับได้มากกว่าคนปกติ และมีรายงานว่าถ้าผู้ป่วยได้รับการรักษา ไวรัสตับอักเสบ ซี เรื้อรังอย่างถูกต้อง ก็สามารถลดโอกาสเกิดมะเร็งตับลงได้

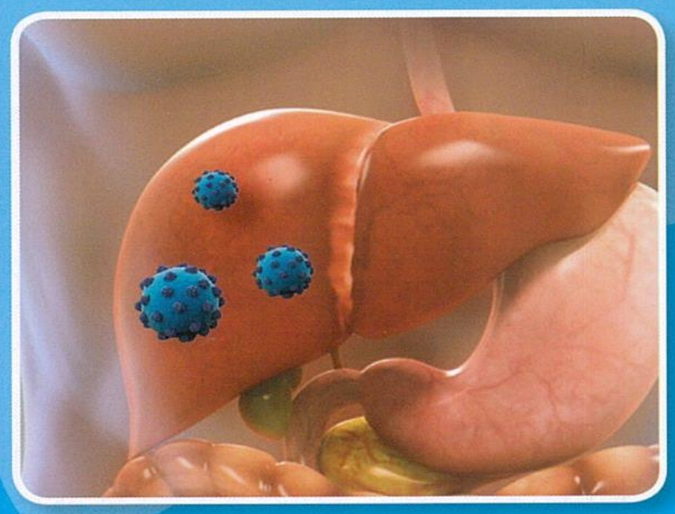
ทราบได้อย่างไรว่าเป็นโรค ไวรัสตับอักเสบ ซี

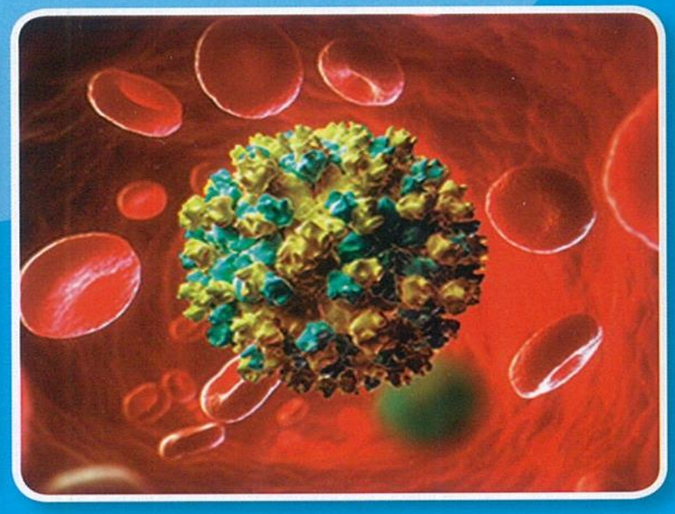
ไวรัสตับอักเสบ ซี เฉียบพลัน

วินิจฉัยโดยการเจาะเลือดตรวจการทำงานของตับ พบว่ามีการอักเสบ และตรวจเลือดพบ anti – HCV หรือนับปริมาณไวรัสในเลือด บางรายที่ตรวจไม่เจอในระยะแรกอาจต้องตรวจซ้ำอีก 2 – 8 สัปดาห์

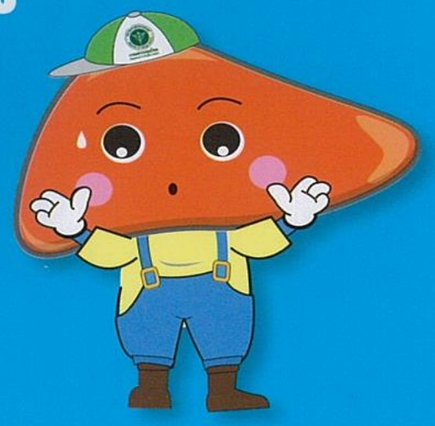

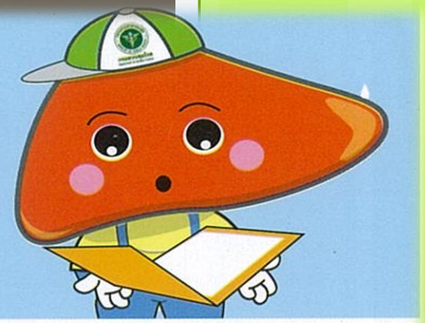

ตับอักเสบเรื้อรัง

วินิจฉัยจากการพบการอักเสบของตับมากกว่า 6 เดือน ร่วมกับการตรวจพบไวรัสในกระแสเลือด

ท่านป่วยเป็นโรค ไวรัสตับอักเสบ ซี หรือไม่ ?

หากท่านมีความเสี่ยง หรือสงสัยว่าอาจติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ซี ควรปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจคัดกรอง หากพบว่าติดเชื้อจะได้รับการรักษาต่อไป

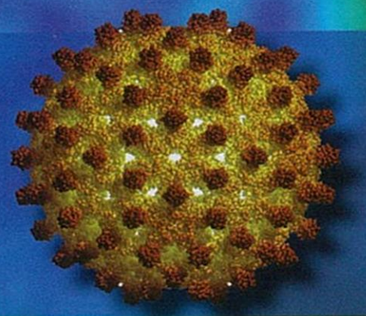

ผู้ที่เป็นพาหะ หรือติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ ซี ควรให้ความสำคัญกับการป้องกันการเกิดภาวะตับอักเสบเรื้อรัง เพราะหากปล่อยไปถึงขั้นนั้นจะเสี่ยงกับอันตรายมากขึ้น และการรักษาก็ยุ่งยากมากขึ้นด้วยเช่นกัน

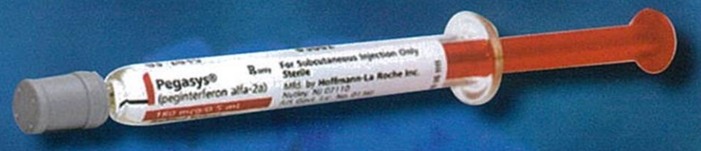

ไวรัสตับอักเสบ ซี รักษาอย่างไร ?

โรคไวรัสตับอักเสบ ซี สามารถรักษาหายได้ แต่ไวรัสตับอักเสบ ซี แต่ละชนิดมีโอกาสรักษาหายมากน้อยต่างกัน

ยาที่ใช้ในการรักษา มีหลายชนิด เช่น การใช้ยาต้านไวรัสชนิดใหม่ ๆ ยาประเภทอินเตอร์เฟอรอน เป็นต้น

ยาที่ใช้ในการรักษาบางชนิด อยู่ในชุดสิทธิประโยชน์ สามารถรับยาได้ฟรี

ผู้ป่วย ไวรัสตับอักเสบ ซี เรื้อรัง ที่ควรได้รับการรักษา

อายุ 18 ปี ขึ้นไป

พบเชื้อ
ไวรัสตับอักเสบ ซี
ในกระแสเลือด

เป็นโรคตับแข็งในระยะเริ่มต้น
หรือมีคะแนนการทำงาน
ของตับน้อยกว่า
หรือเท่ากับ 9

ผลการเจาะตับ พบว่า
มีพังผืดในตับมาก

มีความเข้าใจ
และพร้อมที่จะ
รับการรักษา

ไม่มีข้อห้าม
ของการรักษา

การปฏิบัติตัวเมื่อติดเชื้อ ไวรัสตับอักเสบ ซี

งด

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ทุกชนิดอย่างเด็ดขาด

หากต้องรับประทานยา
ควรปรึกษาแพทย์
ว่าเป็นอันตรายต่อตับหรือไม่

ห้าม

ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น
โดยเฉพาะการใช้ยาเสพติด
ชนิดฉีดเข้าเส้น

ออกกำลังกายเบาๆ
การออกกำลังกาย ชนิดที่ต้องหักโหม หรือ
ตรากตรำทำงานหนัก

ยกเว้น

โรค	ช่องทางการติดต่อ			การป้องกัน
	เลือด	SEX	อื่น ๆ	
HIV				
ไวรัสตับอักเสบ B				
ไวรัสตับอักเสบ C				

โรค	ช่องทางการติดต่อ			การป้องกัน
	เลือด	SEX	อื่น ๆ	
HIV	●	●	● แม่สู่ลูก	Safe sex ไม่แลกเข็ม ไม่มีวัคซีนป้องกัน
ไวรัสตับอักเสบ B	●	●	● แม่สู่ลูก	Safe sex ไม่แลกเข็ม มีวัคซีนป้องกัน
ไวรัสตับอักเสบ C	●	●	● แม่สู่ลูก	Safe sex ไม่แลกเข็มไม่มีวัคซีนป้องกัน

ตรวจเร็ว รักษาได้ ห่างไกล มะเร็งตับ

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

aidssti.ddc.moph.go.th

กด ดู รู้ โรค

Get it on Google play

Available on the App Store

DDC 1422
สายด่วนกรมควบคุมโรค

โทร 087 -9489519 มูลนิธิไทยอาทร

FB มูลนิธิไทยอาทร